EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 17. 9. 2026
COM(2026) 495 final

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY,

ktorým sa Grécku umožňuje odchýliť sa od maximálnych mier rastu čistých výdavkov stanovených Radou podľa nariadenia (EÚ) 2024/1263

(aktivácia národnej únikovej doložky)

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY,

ktorým sa Grécku umožňuje odchýliť sa od maximálnych mier rastu čistých výdavkov stanovených Radou podľa nariadenia (EÚ) 2024/1263

(aktivácia národnej únikovej doložky)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97[1], a najmä na jeho článok 26,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

keďže:

(1) Hlavnými prvkami rámca správy hospodárskych záležitostí EÚ je nariadenie (EÚ) 2024/1263 spolu so zmeneným nariadením (ES) č. 1467/97[2] a zmenenou smernicou Rady 2011/85/EÚ[3]. Cieľom tohto rámca je podporovať zdravé a udržateľné verejné financie, udržateľný a inkluzívny rast a odolnosť prostredníctvom reforiem a investícií a predchádzať nadmerným deficitom verejných financií. Podporuje sa ním preberanie zodpovednosti zo strany členských štátov so zameraním na strednodobý horizont, sprevádzané účinným a koherentným presadzovaním pravidiel.

(2) Maximálne miery rastu čistých výdavkov stanovené v odporúčaní Rady v súlade s článkom 17 ods. 1, článkom 19 alebo článkom 20 nariadenia (EÚ) 2024/1263 sú jedinou operatívnou referenciou pre ročný fiškálny dohľad nad jednotlivými členskými štátmi. Zároveň sú ústredným prvkom nového rámca správy hospodárskych záležitostí. Maximálnymi mierami rastu čistých výdavkov, ktoré sú stanovené v uvedenom odporúčaní Rady, sa stanovuje rozpočtové obmedzenie v trvaní štyroch alebo piatich rokov, ktoré je založené na štvorročnom období úprav, ktoré možno predĺžiť o ďalšie obdobie najviac troch rokov.

(3) Rámec poskytuje flexibilitu pri uplatňovaní pravidiel v prípade výnimočných okolností mimo kontroly členských štátov, ktoré výrazne ovplyvňujú verejné financie, v súlade s článkom 26 nariadenia (EÚ) 2024/1263 („národné únikové doložky“). V takomto prípade môže Rada, na žiadosť členského štátu a na odporúčanie Komisie na základe jej analýzy, v lehote štyroch týždňov od odporúčania Komisie prijať odporúčanie, ktorým sa členskému štátu umožní odchýliť sa od jeho maximálnych

---

[1] Ú. v. EÚ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

[2] Nariadenie Rady (ES) č. 1467/97 zo 7. júla 1997 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku (Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30).

[3] Smernica Rady 2011/85/EÚ z 8. novembra 2011 o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/2024-04-30).

mier rastu čistých výdavkov stanovených Radou, ak i) existujú výnimočné okolnosti mimo kontroly členského štátu, ktoré ii) výrazne ovplyvňujú verejné financie dotknutého členského štátu, a to iii) za predpokladu, že takáto odchýlka zo strednodobého hľadiska neohrozí fiškálnu udržateľnosť. Rada má časovo obmedziť trvanie takejto odchýlky.

(4) Útočná vojna Ruska proti Ukrajine a jej dôsledky predstavujú pre Európsku úniu existenčnú výzvu. Komisia vyzvala členské štáty, aby požiadali o koordinovanú aktiváciu národnej únikovej doložky Paktu stability a rastu s cieľom podporiť úsilie EÚ o dosiahnutie rýchleho a výrazného zvýšenia výdavkov na obranu[4] a Európska rada tento návrh uvítala 6. marca 2025.

(5) V nadväznosti na žiadosť Grécka Rada 8. júla 2025 na základe odporúčania Komisie prijala odporúčanie, ktorým sa Grécku povoľuje odchýliť sa od odporúčaných maximálnych mier rastu čistých výdavkov na účely zvýšenia výdavkov na obranu[5]. Obdobie aktivácie národnej únikovej doložky (v rokoch 2025 až 2028) umožňuje Grécku zmeniť priority výdavkov verejnej správy alebo zvýšiť príjmy verejnej správy tak, aby trvalo vyššie výdavky na obranu neohrozili fiškálnu udržateľnosť v strednodobom horizonte.

(6) Komisia vo svojom oznámení z 3. júna 2026 uviedla, že rozsah pôsobnosti národnej únikovej doložky by sa mohol rozšíriť tak, aby zahŕňal opatrenia, o ktorých členské štáty rozhodli po 28. februári 2026 a ktorými sa posilňuje štrukturálna odolnosť európskeho energetického systému a urýchľuje odklon od fosílnych palív (ďalej len „opatrenia v oblasti energetickej bezpečnosti“)[6]. Komisia 18. augusta 2026 uverejnila oznámenie s ďalšími usmerneniami pre členské štáty o rozsahu a koncepcii dodatočnej flexibility pre opatrenia v oblasti energetickej bezpečnosti[7]. S cieľom obmedziť riziká ohrozujúce udržateľnosť verejných financií zostáva existujúci strop vo výške 1,5 % HDP nezmenený a uplatňuje sa na flexibilitu súvisiacu s obranou aj energetikou. Okrem toho by rozpočtové náklady na opatrenia v oblasti energetickej bezpečnosti, pri ktorých by sa využila flexibilita, nemali presiahnuť 0,3 % HDP ročne, zatiaľ čo kumulatívne náklady na tieto opatrenia do konca roka 2028 by nemali presiahnuť 0,6 % HDP.

(7) Grécko 6. augusta 2026 predložilo Rade a Komisii žiadosť o rozšírenie uplatňovania národnej únikovej doložky tak, aby zahŕňala dodatočné opatrenia na zvýšenie energetickej bezpečnosti. Grécko vo svojej žiadosti zdôrazňuje dôsledky vojenskej operácie v Perzskom zálive, ktorá ohrozuje dlhodobú energetickú bezpečnosť Európy. Táto situácia predstavuje výnimočné okolnosti mimo kontroly členského štátu a vyžaduje si výrazné zvýšenie verejných výdavkov s cieľom znížiť závislosť od dovážaných fosílnych palív a zraniteľnosť v súvislosti s nimi, a tým prispieť k energetickej bezpečnosti.

---

4 Oznámenie Komisie s názvom Zohľadnenie zvýšených výdavkov na obranu v rámci Paktu stability a rastu, Brusel, 19. 3. 2025, C(2025) 2000 final.

5 Odporúčanie Rady z 8. júla 2025, ktorým sa Grécku umožňuje odchýliť sa od maximálnych mier rastu čistých výdavkov stanovených Radou podľa nariadenia (EÚ) 2024/1263 (aktivácia národnej únikovej doložky) (Ú. v. EÚ C, C/2025/3965, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3965/oj).

6 Oznámenie Komisie s názvom Európsky semester 2026 – jarný balík [COM(2026) 200 final].

7 Oznámenie Komisie – Usmernenie pre členské štáty týkajúce sa rozšírenia rozsahu pôsobnosti národnej únikovej doložky o oblasť energetickej bezpečnosti (Ú. v. EÚ C, C/2026/4514, 18.8.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/4514/oj).

(8) Grécko vo svojej žiadosti predkladá pôvodný zoznam plánovaných opatrení v oblasti energetickej bezpečnosti financovaných z vnútroštátnych zdrojov s priamym vplyvom na rozpočet, o ktorých sa rozhodlo po 28. februári 2026 a ktorých cieľom je znížiť závislosť od dovážaných fosílnych palív a posilniť bezpečnosť Európy. Plánovanými opatreniami sa podporujú investície napr. do fotovoltických panelov, uskladňovania čistej energie, tepelných čerpadiel a ohrievačov vody, energetickej modernizácie verejných budov a infraštruktúry, ako aj do zlepšenia železničného systému. Na základe predbežného posúdenia by tieto plánované opatrenia mohli patriť do rozsahu pôsobnosti flexibility v oblasti energetickej bezpečnosti. Toto prvotné posúdenie nemá vplyv na budúce posúdenia oprávnenosti, ktoré má vykonať Komisia. Opatrenia by mali byť cielené a nákladovo efektívne a koncipované tak, aby sa maximalizoval vplyv z hľadiska ich prínosu k dekarbonizácii a/alebo úsporám energie. Napríklad energetická modernizácia budov a infraštruktúry by mala byť dostatočne ambiciózna, napr. na dosiahnutie úspor energie v budovách, ktoré zodpovedajú strednej alebo hĺbkovej obnove. V prípade potreby sa budú musieť zohľadniť aj súvisiace potreby v oblasti infraštruktúry, najmä nová alebo modernizovaná kapacita siete.

(9) Posúdenie oprávnenosti konkrétnych opatrení z hľadiska rozsahu, doplnkovosti a zamerania/nákladovej účinnosti a ich vplyvu na rozpočet vykoná Komisia v rámci svojho pravidelného fiškálneho dohľadu, najmä s cieľom určiť flexibilitu opatrení v oblasti energetickej bezpečnosti, ktorá by sa mala zohľadniť pri zostavovaní kontrolného účtu Grécka a posudzovaní súladu s odporúčanými maximálnymi mierami rastu čistých výdavkov.

(10) Na tento účel by Grécko malo dvakrát ročne Komisii predložiť zoznam konkrétnych opatrení v oblasti energetickej bezpečnosti, ktoré považuje za oprávnené na flexibilitu podľa národnej únikovej doložky, a poskytnúť dôkazy o ich oprávnenosti a vplyve na rozpočet. Toto pravidelné podávanie správ o opatreniach v oblasti energetiky bude súčasťou procesu fiškálneho dohľadu vykonávaného dvakrát ročne. Správa predkladaná na jar by mala zahŕňať opatrenia a ich rozpočtové náklady za predchádzajúci rok a ich prognózu na aktuálny rok, zatiaľ čo správa predkladaná na jeseň by mala zahŕňať opatrenia na aktuálny rok, ako aj opatrenia na nasledujúci rok, ktoré boli prijaté alebo dôveryhodne a dostatočne podrobne oznámené. To Komisii umožní, aby vo svojom fiškálnom dohľade zohľadnila konkrétne opatrenia na zvýšenie energetickej bezpečnosti v rámci maximálnych ročných stropov vo výške 0,3 % HDP a kumulatívnych stropov vo výške 0,6 % HDP.

(11) Týmto odporúčaním sa nahrádza odporúčanie C/2025/3965[8].

(12) Týmto odporúčaním sa nemení vymedzenie pojmov deficit verejných financií, dlh a čisté výdavky a súvisiacich konceptov. Údaje založené na týchto konceptoch má Grécko zostavovať a vykazovať v súlade s nariadením (EÚ) 2024/1263, nariadením Rady (ES) č. 479/2009[9] a nariadením (EÚ) č. 549/2013[10].

---

[8] Odporúčanie Rady z 8. júla 2025, ktorým sa Grécku umožňuje odchýliť sa od maximálnych mier rastu čistých výdavkov stanovených Radou podľa nariadenia (EÚ) 2024/1263 (aktivácia národnej únikovej doložky) (Ú. v. EÚ C, C/2025/3965, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3965/oj).

[9] Nariadenie Rady (ES) č. 479/2009 z 25. mája 2009 o uplatňovaní Protokolu o postupe pri nadmernom schodku, ktorý tvorí prílohu Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (Ú. v. EÚ L 145, 10.6.2009, s. 1 – 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/479/2014-09-01).

[10] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 549/2013 z 21. mája 2013 o európskom systéme národných a regionálnych účtov v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 174, 26.6.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/549/2025-09-01).

TÝMTO ODPORÚČA:

1. Do roku 2028 sa Grécku povoľuje prekročiť maximálne miery rastu čistých výdavkov stanovené v odporúčaní Rady C/2025/661[11], pokiaľ čisté výdavky nad rámec uvedených maximálnych mier rastu nepresahujú:

   i) súčet:

      a) zvýšenia výdavkov na obranu v percentuálnom vyjadrení HDP od roku 2024 (referenčný rok);

      b) rozpočtových nákladov na oprávnené opatrenia, ktorými sa zvyšuje energetická bezpečnosť v rokoch 2026 – 2028, obmedzených na 0,3 % HDP ročne a 0,6 % HDP v kumulatívnom vyjadrení za rovnaké obdobie;

   ii) za predpokladu, že celková odchýlka nad rámec maximálnych mier rastu čistých výdavkov nepresahuje 1,5 % HDP.

2. V období po roku 2028 sa Grécko naďalej smie odchýliť od maximálnych mier rastu čistých výdavkov stanovených v odporúčaní Rady v súlade s článkami 17, 19 alebo 20 nariadenia (EÚ) 2024/1263 a prekročiť ich, pokiaľ čisté výdavky nad rámec týchto maximálnych mier rastu súvisia s dodávkami vojenského vybavenia, ktoré boli zmluvne dohodnuté pred koncom roka 2028, a pokiaľ zostávajú v rámci uvedeného celkového stropu.

3. V súlade s článkom 22 ods. 7 nariadenia (EÚ) 2024/1263 sa odchýlky od maximálnych mier rastu čistých výdavkov stanovených Radou, ktoré sú povolené týmto odporúčaním, nebudú na kontrolnom účte Grécka zaznamenávať ako záporné zostatky.

4. V snahe zabezpečiť správne zaznamenávanie dodatočných výdavkov má Grécko zahrnúť skutočné a plánované údaje o celkových výdavkoch na obranu (oddiel COFOG 02) vrátane údajov o investíciách do obrany (oddiel COFOG 02 P.51) [a] všetky výdavky, ktoré majú byť financované z úverov v rámci nástroja SAFE a ktoré nie sú zahrnuté v oddiele COFOG 02:

   a) za roky 2021 až rok T-1 (pričom rok T je aktuálny rok) vo vykazovaní pre Komisiu (Eurostat) v súlade s nariadením Rady (EÚ) č. 479/2009;

   b) za roky 2021 až do roku T (aktuálny rok), v národných strednodobých fiškálno-štrukturálnych plánoch a vo výročných správach o pokroku v súlade s článkom 11 ods. 1, článkom 15 a článkom 21 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2024/1263;

   c) za roky T (aktuálny rok) a T+1 v návrhoch rozpočtových plánov v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 472/2013[12].

[11] Odporúčanie Rady z 21. januára 2025, ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Grécka (Ú. v. EÚ C, C/2025/661, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/661/oj).

5. V snahe zabezpečiť správne zaznamenávanie má Grécko v rokoch 2026 – 2028 podávať Komisii správy o konkrétnych opatreniach na zvýšenie energetickej bezpečnosti na účely tohto odporúčania. Pri podávaní správ o týchto konkrétnych opatreniach Komisii by sa mal dodržiavať vzor na podávanie správ, ktorý má poskytnúť Komisia, pričom správy by mali obsahovať informácie o stave vykonávania opatrení, dôkazy týkajúce sa ich oprávnenosti a ich transparentné a obozretné vyčíslenie. Správy sa majú podávať dvakrát ročne, na jar do 15. apríla a na jeseň do 15. októbra v kontexte návrhov rozpočtových plánov.

Toto odporúčanie je určené Helénskej republike.

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedníčka

[12] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 472/2013 z 21. mája 2013 o sprísnení hospodárskeho a rozpočtového dohľadu nad členskými štátmi v eurozóne, ktoré majú závažné ťažkosti v súvislosti so svojou finančnou stabilitou, alebo im takéto ťažkosti hrozia (Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 1).